

พระบรมราชาไชวาท

แต่นักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ

ด

PL

4209.5

M23W425

พ.ศ. ๒๔๖๘

มกรมสทิตตามพระราชบัญญัติ

พระบรมราชาโชวาท

แด่ นักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ

ในโอกาสที่นักเรียนไทยจะมารวบรวมกันอยู่
เป็นสมาคมในชั้นนี้ เรามีความยินดีขอกล่าว
สุนทรพจน์แก่นักเรียนทั้งหลายพอเป็นเครื่อง
เตือนใจไว้บ้าง.

ตัวเราเองได้เคยออกมาศึกษาอยู่ในประเทศ
อังกฤษ รวมเวลาเข้าเสร็จถึงเกือบครึ่ง, ฉะนั้น
ก็หวังว่าคงจะพอทราบได้บ้างถึงความเป็นไปของ
นักเรียนที่จำเป็นต้องออกมาศึกษาอยู่ในประเทศ
ห่างไกลบ้านเกิดเมืองนอนของตน.

ในชั้นต้น, เมื่อแรกออกมาถึงประเทศยุโรป
 คงยังไม่มีใครรู้สึกความคิดถึงบ้านนัก, เพราะ
 กำลังคนเด่นในเมื่อเห็นอะไรใหม่ ๆ แปลก, แต่
 พอได้อยู่เป็นทีเป็นทางแล้ว, และมักจะต้อง
 พลาดพรากจากเพื่อนฝูง โดยแยกกันไปเรียน,
 จึงจะเกิดรู้สึกคิดถึงบ้านขึ้นมา, มากบ้างน้อย
 บ้างตามนิสัยสัจใจของคนนั้น ๆ. ในเมื่อเกิด
 ความคิดถึงบ้านเช่นนั้น อาจมีใจกระวน
 กระวายไปได้ต่าง ๆ, และนักเรียนก็ใช้วิธี
 แก้ความกระวนกระวายนั่นต่าง ๆ กัน, บางคน
 ใช้วิธีเขม่นขะมักในการเรียนยิ่งขึ้น, บางคน

เล่นกีฬาให้มากขึ้น, บางคนนอนรำพึงอยู่เฉย ๆ
จนกว่าจะถึงเวลาที่ไ้หยุดเรียน แล้วจึงใช้เวลา
หยุดนั้นเพื่อเที่ยวว่ล่ามะเล.

วิธีที่ ๑ กับที่ ๒ นั้น, ถ้าใช้อย่างใดอย่าง ๓
มากเกินไปก็อาจให้โทษ; เพราะการเรียน
เรื่อยไปไม่ให้เวลาเพื่อสมองได้หยุดหย่อนผ่อน
พักบ้าง ย่อมเป็นทางที่ทำให้สมองอ่อนเพลีย
และเส้นประสาทพิการ, อาจเลยชั้นกาลให้
ความคิดวิปริตพันเพี้ยนไปในเวลาที่ต้งการใช้
ความคิดมากที่สุด. ส่วนการเล่นกีฬามากเกินไปก็
ไม่เป็นผลดีเหมือนกัน, เพราะจะทำให้ใจ

มุ่งเอาชื่อเสียงแต่ในเชิงเปนนักกีฬา, ไม่ใส่ใจ
 ในทางศึกษา; ในเรื่องนี้ผู้ที่ฝึกฝนในทางกีฬา
 มักอ้างว่า ตนทำเช่นนั้นก็ไม่ผิดแปลกแปลกไป
 กว่าชายหนุ่มอังกฤษที่รุ่นราวคราวกัน, และ
 ว่าอังกฤษเขานิยมนักกีฬา; แต่เราไม่ควรลืม
 เสียว่าเราไม่ใช่อังกฤษ, เราเป็นไทยที่ออกมา
 อยู๋ในประเทศอังกฤษ เพื่อศึกษาวิชาสำหรับ
 กลับไปทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองของเรา, ไม่
 ใช่ออกมาเพื่อหาชื่อเสียงในทางเปนนักกีฬา.
 การเรียนกับการเล่นกีฬาควรกระทำไปด้วยกัน,
 และควรคิดแบ่งเวลาของตนให้เหมาะสำหรับทั้ง

การเขียนและการเล่น, อย่าให้เห็นเหนื่อยใน
 ทางใดมากไปกว่าอีกทางหนึ่ง; เมื่อได้ใช้สมอง
 ในทางศึกษาสมควรแก่เวลาตามที่ครูกำหนด
 แล้ว ควรผ่อนให้สมองได้พักการคิด, และ
 ใช้กำลังภายในทางเล่นกีฬาเสียบ้าง เพื่อจะได้
 ทำให้ร่างกายแข็งแรง ออกทนความลำบากแห่ง
 อากาศอันผิดปกติของเรานั้นได้ โดยไม่ต้อง
 บ่อยใช้ให้เสียเวลาเขียนเปล่า ๆ. สรุปความ
 ก็เป็นอันว่า เมื่อเกิดความกระวนกระวายขึ้น
 เพราะคิดถึงบ้าน ควรใช้วิธีระงับโดยเอาใจใส่
 ในทางศึกษาและทางกีฬาตามส่วนที่เหมาะสม, ทั้ง

ใจให้รู้สึกชอบทั้งในวิชาที่ตนเรียนทั้งในกีฬาที่
 คนเล่น, จะเป็นผลดีที่สุกสำหรับทั้งสมองและ
 ร่างกายของตน.

ส่วนวิธีระงับกระวนกระวายโดยเทียวสำมะเล
 นั้น, คุณไม่มีเลย, มีแต่โทษทั้งนั้น. นักเรียน
 อย่าเข้าใจผิดคิดเห็นไปว่าเราเป็นคนแก่คร่ำคร่า
 จึงพูดโดยไม่เห็นใจชายหนุ่ม. ขอจงอย่าลืมน่า
 ตัวเราก็คงเคยเป็นหนุ่ม, และโตเคยอยู่ใน
 ยุโรปเมื่อเวลาเป็นหนุ่มเหมือนกัน. เพราะเรา
 เคยเป็นหนุ่มอยู่ในประเทศอังกฤษนี้ เราจึงเคย
 ได้รู้รสมาแล้ว ว่าการเทียวสำมะเลเปรียบ

เหมือนกินของแสดลง; คือ ของแสดลงนั้นใน
 เมื่อเห็นผู้อื่นเขากินข้างรู้ สักน่าอร่อยเสียจริง ๆ,
 ชวนให้อยากกินบ้าง, และเมื่อเวลากินก็อร่อย
 จนทำให้เพลิน เลยกินเข้าไปจนเกินกว่าที่ควร,
 จึงให้ผลทำให้ผู้กินย่อยใช้ไปได้มาก ๆ, ชอน
 ฉนโค, การเที่ยวสำมะเลกึฉนนั้น. การกิน
 ของแสดลง, ถึงจะมีรสอร่อยปานใด, ก็ไม่มี
 ใครยืนยันว่าเป็นของดี, และแม้ผู้กินเองก็รู้ว่า
 เป็นของที่ไม่ควรกิน, หรือเป็นของที่ดีของกิน
 ด้วยความระมัดระวังและไม่ให้มากเกินไป. การ
 เที่ยวสำมะเลกึควรทำใจให้รู้ สักเป็นเช่นเคี้ยว

กัน, คือ ถ้าทำใจให้เด็ดเดี่ยวพอที่จะไม่เที่ยวไต่
 นัยว่าเป็นที่ที่สุด; แต่ถึงแม้จะทำใจเด็ดเดี่ยวไป
 ไม่ได้ ถึงแก่จะงตที่เดี่ยว, อย่างน้อยก็ควรทำ
 ใจว่า จะระวังไม่เที่ยวให้มากหรือบ่อยนัก,
 เพราะใคร ๆ จะเถียงไม่ได้เลยเป็นแน่ละ ว่า
 การเที่ยวสำมะเลเป็นเครื่องทอนกำลังกายลงได้
 เป็นอันมาก, อีกทั้งเป็นเครื่องทำให้เปลือง
 ทรัพย์อีกด้วย. พวกเราออกมาศึกษาในไพร่
 ประเทศ ก็ควรต้องจำอย่าง คนในประเทศนั้น ๆ
 ย่างจริงจังอยู่, แต่ในทางการเที่ยวสำมะเลไม่
 จำเป็นต้องศึกษาหรือจำอย่างเขาเลย; ถ้าต้อง

การเรียนแต่ในทางเที่ยวล่ามะเลสะก็ดูไม่จำเป็น
 เลขที่จะต้องเสียทรัพย์สินและเสียเวลาออกมาเรียน
 ถึงเมืองนอก. ในเมืองเราเองก็มีที่เที่ยวเช่น
 นั้น, และถ้าจะกล่าวกันจริงๆ, หอชิงไทยก็มี
 อะไรไม่ผิดกับหอชิงชาติยุโรปเลย. พวกเราออก
 มาเรียนในประเทศยุโรปก็เพื่อจะหาวิชาความรู้
 ซึ่งไม่สามารถจะเรียนรู้ที่พอในเมืองเราเองต่าง
 หาก. ต้องรำลึกไว้เสมอจึงจะถูก ว่าผู้
 ปกครองของพวกเราส่งพวกเราออกมา, โดย
 ยอมลงทุนให้คนละไม่น้อย, ไม่ใช่สำหรับให้มา
 ลองดูว่าหอชิงชาวยุโรปผิดกับหอชิงไทยอย่างไร;

ผู้ปกครองส่งพวกเราออกมาสำหรับหาวิชาความรู้
 วิชาความรู้ความชำนาญเพิ่มเติม, เพื่อจะได้กลับไป
 ช่วยกันทำงานให้เป็นประโยชน์และบำรุงความ
 รุ่งเรืองแห่งชาติเรา, พวกเราก็คงตั้งใจปฏิบัติ
 ให้เป็นไปตามความประสงค์อันนั้น, จึงจะนับว่า
 เราทำตามหน้าที่ของเรา.

เมื่อนักเรียนได้ อยู่เมืองนอกพื้นยุคแรกไป
 แล้ว, อย่างเช่นคนที่ ๒ ก็ย่อมจะได้มีเพื่อนฝูง
 เป็นชาวยุโรปที่ร่วมสำนักเรียนมากขึ้น, จึงมี
 ข้อที่ควรเตือนสติชนอีกอย่างหนึ่ง, คือในเรื่อง
 พยายามทำตามอย่างชาวยุโรปในทางแต่งตัว

เป็นต้น. เรื่องนี้ถ้าจะแลดูแต่เผิน ๆ อาจจะไม่เห็น
 ไม่เป็นการสำคัญ, เพราะเป็นการส่วนตัว; แต่
 คนหนุ่มมักจะมีลมนกดงฐฐานะของตนในเมื่ออยาก
 จะหาอย่างเพื่อนในทางสวยงาม, ฉะนั้นจึงควร
 เคารนสติข่าง. ก่อนที่จะคิดหาเครื่องแต่งกายอย่าง
 ไทๆ ควรคำนึงถึงฐานะของตนเอง, ว่าเงินมี
 ใช้จ่ายเท่าใด, ควรคิดหาเครื่องแต่งกาย แต่พอ
 จะมีทุนทรัพย์จ่ายไคพอ. การแต่งกายสำหรับผู้
 ผู้ชายควรมุ่งหมายในทางหาความสดวก และ
 ความหมดจดเรียบร้อยมากกว่าหาความสวยงาม.
 ที่จริงการแต่งกายด้วยเสื้อผาทนุคและ

หรือภาคใดนมหาชนจะนิยมว่าเป็นของดีก็ห้ามมิ
 ไปได้; ตรงกันข้ามโดยมากมักจะมีแต่เขานินทา
 หรือเย้ยหยันให้ว่าเป็นคนบ้าเห่อ. ยิ่งพวกเรา
 เป็นชาวขจรประเทศด้วยก็ยิ่งต้องถูกเขานินทา
 เย้ยหยันยิ่งขึ้น, กลายเป็นคนบ้าเถื่อนไม่รู้จัก
 แต่งตัวอย่างสุภาพ. ข้อสำคัญอย่างยิ่งที่ควร
 กำหนดจงจำไว้, คือถึงเสื้อผ้าของตนจะมีไ้ดัดที่
 งามอันมีชื่อเสียงและราคาแพงๆ ก็ขอให้ไ้ดัดแก้
 รูปตัวและต้องรักษาให้สะอาด. เสื้อเชิ้ตและเสื้อ
 ชั้นในนั้นสำคัญมาก, ต้องสะอาดจริง ๆ จึงจะ
 ควร. ขอจงอย่าทำตามอย่างนักเรียนไทยคน ๓

ซึ่งไต่เวียนอยู่ในสมัยเมื่อตัวเรา อยู่เมืองนอก.
 นายคนนั้นชอบแต่งตัวอย่างหรูหรา, ผูกผ้าผูก
 คอแพรสีไม่ซ้ำแต่ละวัน, ยักยิบเปลี่ยนทุกวัน,
 ใช้กระดุมข้อมือเข้ศรย์พรรณแปลก ๆ เสมอ,
 แต่คอกย ข้อมือเข้ศรย์นั้นบางวันเข้ศรย์ค้ำจันเกือบ
 เช่นสีเทา ! คนชนิดนี้ที่เราเรียกว่าคนขี้เห่อ.
 ขอนักเรียนจงตั้งใจเป็นคนที เข้มตัวแต่ สอาด
 เด็ด, อย่าเป็นคนทีแต่งตัวเพื่อแต่สกะปรกเลย,
 เพราะคนชนิดหลังนี้ทำให้ชาวยุโรปตลกชาวเรา
 ว่าเป็นคนขี้เถื่อน. การรักษาความสะอาดใน
 ร่างกายและเครื่องแต่งตัวไม่เปลืองอะไรมาก

นักเลย, แต่ได้รบผลตกหมคนชมนานาคยและ
 นำรัชเข้าสสมาคม, ส่วนการแต่งตัวฟังเพื่อจนเกิน
 ตัว, ไซเสื้อผ้าแพงเกินกว่าที่จำเป็น, และใช้
 เครื่องเพชรพลอยหรือเงินทองประกบ, จำเป็น
 ต้องใช้เงินมากด้วยแล้ว, มีหน้าซ้ำได้รบผล
 รายทมกมีผู้นินทาเย้ยหยัน, เปนของที่ทำไม
 ้วยการเปล่า ๆ โดยแท้.

นอกจากการแต่งตัว ยังมีการใช้จ่ายฟุ่ม
 ฟายในทางอื่น ๆ, ซึ่งนักเวียนควรระวังงมาก.
 ในเมื่อจะรับจ่ายใช้สรอยอะไร ๆ เพื่อให้เหมือน
 เพื่อนฝูงที่เป็นฝรั่ง, ควรรำพึงเสียก่อนว่าฐานะ

126285

PL
4209.5
ม 23 พ 42E

๑๕

ของมันเป็นอย่างไร. เงินที่นักเรียนได้รับ
 จากรัฐบาลหรือจากผู้ปกครองต้องเข้าใจว่าได้รับ
 ไปสำหรับใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการ
 ศึกษาค้นคว้า, ไม่ใช่สำหรับหาความสุขส่วนตัว
 ตามอำเภอใจของตน. นักเรียนบางคนที่มี
 ผู้ปกครอง, เช่นบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่เป็น
 ต้น, มักเขียนหนังสือเข้าไปขอเงินร่ำไป. การ
 ประพฤติเช่นนั้นบางครั้งบางคราวเราไม่ว่า,
 เพราะอาจมีเวลาจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายทรัพย์โดย
 ทันด่วนเป็นอัน, เพื่อชำระค่าหนังสือหรือเมื่อ
 บัวยใช้จ่ายเป็นต้น; แต่ไม่ควรจะเปลืองตัวจนเกินไป

จำผู้ปกครองเป็นเหมือนชมพูทวีป ซึ่งจะถูก
 ทำใดไม่รู้จักหมด. ตรงกันข้าม, ควรคิดเห็นว่า
 ผู้ปกครองนั้นยังมีแต่จะชวาลง, ในไม่ช้าจะไม่
 มีกำลังพอที่จะชวนชวาลงหาทวีปัสสะสมได้ อีก,
 ฉะนั้นเราผู้เป็นหนุ่มควรรำลึกถึงบุญคุณที่ท่านได้
 อุปการะมา, แล้วและสนองคุณโดยช่วยประหยัค
 ทวีปัสสะของท่าน, ซึ่งเราจะกระทำได้ก็แต่โดย
 ทางธรรมานใจของเราเองมิให้คิดไปในทางใช้
 ทวีปัสสะเพื่อเอเกินกว่าที่จำเป็นแท้ ๆ, ต้องนึก
 ว่าเราอดเปรียบไว้กินหวานภายหลังเช่นนั้นก็กว่า
 นกเรียนบางคน, เมื่อถูกตักเตือนเรื่องใช้ทวีปัสสะ

ผมเหนื่อยเกินไป, เคยคิดว่าฝรั่งที่เป็นบุคคลชั้น
 เคียวกันเขาก็ใช้เช่นนั้น. ขอนเราชอตอบว่า,
 ฝรั่งถึงเขาจะใช้ผมเหนื่อยสู้รับสูรับจนหมดตัว
 เขาก็ยังตกอยู่ในฐานะอันดีกว่าพวกเรา, เพราะ
 ถึงเขาจะขี้ขลาดจนเขาก็ยังอยู่ในบ้านเมืองของ
 เขาเอง; แต่ส่วนเราสิไปอยู่ห่างไกลบ้านเมือง
 และญาติพี่น้อง, จะต้องไปเป็นคนจนอยู่ในท่ามกลาง
 ชนที่ไม่ใช่ร่วมชาติกับเรา, จะหวังพึ่งพา
 อาศัยก็หาถนัดไม่, นัยว่าเรตกอยู่ในที่เสีย
 เบียดเบียนมากที่สุด, ฉะนั้นจึงควรคำนึงให้จงดี,
 อย่าประมาท.

ข้อสำคัญยังมีอีกข้อ ๑ ซึ่งเราเห็นว่าควร
 เคารพในนักเรียนได้, คือเรื่องมีภรรยาเป็นหญิง
 ชาวยุโรป. เราขอกล่าวโดยย่อว่า เราได้สังเกต
 มาหลายรายแล้ว, ไม่เห็นว่าเป็นสุขร่วมกัน
 ไปได้สักชาวเลย. ทั้งนี้เพราะสภาพทั้งปวง
 แห่งประเทศยุโรปกับเมืองเราผิดกันมากนัก,
 ฉะนั้นหญิงชาวยุโรปที่แต่งงานกับคนไทย ออก
 ไปอยู่เมืองไทยจึงมักจะทนอยู่มิได้ใคร่ไคร่นาน, มัก
 ต้องเวียนกลับไปออกมายุโรปอีกนั่นเอง. ใน
 ชั้นคนก็คงจะนาน ๆ กลับมาทีหนึ่ง, แต่ต่อมา
 ก็ต้องกลับมามีชีวิต, ซึ่งเป็นภาระเปลืองทรัพย์

ของผิวไม่น้อย. นอกจากนั้นข้อทำให้เคอะครอน
 ำคาญใจซึ่งกันและกันเป็นนานับประการ, สิ่ง
 ละอันพรอดละน้อย, แต่สะสมเข้าไม่ช้าก็เช่น
 ก้อนใหญ่เหมือนดินพอกหางหมู, จนถึงแม้
 จะต้องทนอยู่ไปด้วยกันเพราะสงสารลูก ก็มีใ
 อย์โดยปรองคองรักใคร่กัน. เมื่อใดเห็นผลร้าย
 มาหลายรายแล้วเช่นว่ามานี้, ทั้งประคบกับ
 ข้อก็ต้องทนความนินทาทั้งจากชาวยุโรปและ
 ชาวเราเอง, เพราะทั้งฝรั่งทั้งไทยไม่นับถือผู้
 แต่งงานกับชนต่างชาติ, จึงเห็นว่าการมีเมีย
 ฝรั่งเป็นของที่คนเรียมไม่น่านักเลย.

ในทันทีที่เราไม่ตั้งใจจะกล่าวถึงการเมือง, แต่
 ก็จำเป็นต้องกล่าวถึงอีกหน่อย, เพราะเนื่อง
 กับการเตือนใจนักเรียน. ในเวลาที่เข้าไปอยู่ใน
 ในสถานศึกษา ย่อมมีเวลาที่จะทำอย่างอื่นที่
 จะต้องพึ่งพาสนทนากันถึงการเมือง. เราขอ
 เตือนสตินักเรียนว่า, จะได้ยินได้ฟังอะไรก็ตาม,
 ก่อนที่จะรับรองเอาเป็นของดีและน่านิยม ควร
 ตั้งปัญหาแก่ตนเองเสียก่อนว่า: (๑) ลัทธิหรือ
 วิธีการอย่างนั้น ๆ จะเหมาะแก่คนไทยหรือไม่?
 (๒) สภาพแห่งเมืองไทยในเวลานี้จะควรใช้ลัทธิ
 หรือวิธีการอย่างนั้น ๆ ไตหรือยัง? (๓) ถ้าจะ

ใช้ลทธิหรือวิธีการอย่างนั้น ๆ จะเป็นประโยชน์
 แก่ชนหมู่มากทั่วไป, หรือจะเป็นประโยชน์แต่
 สำหรับตัวเราและพวกพ้องของเราที่เป็นหมื่นอ้อย?
 ถ้ายกข้อปัญหาทั้งสามข้อนี้ไม่ได้ด้วยความแน
 ใจละก็, อย่าเพ้อริบรอนว่าลทธิหรือวิธีการนั้น ๆ
 เป็นของดีและน่านิยม. อย่าลืมนะว่า สภาพของ
 ประเทศยุโรปกับเมืองไทยผิดกันอยู่, ฉะนั้นสิ่ง
 ซึ่งเป็นคนสำหรับเขาอาจเป็นโทษสำหรับเราได้.
 เรากล่าวเพียงเท่านั้นเชื่อว่าพอแล้ว สำหรับเตือน
 สติผู้ที่มีงมงาย.

ในที่สุดเราขอเตือนนักเรียนว่า เจ้าทั้งหลาย
 เป็นไทย, อย่าดูถูกชาติของตน, เพราะการ
 ดูถูกชาติของตนก็เท่ากับประกาศว่าตนเองเลว.
 ชนทุกชาติต้องมีทั้งคุณและโทษระคนอยู่ในสัน
 ทาน, ชาติใดจะดีล้วนหรือชาติใดจะเลวล้วน
 นั้นหาไม่มี. ของดีของชาติไทยเราก็มีอยู่มาก,
 ชาวเราควรตั้งใจถนอมคุณสมบัติและลักษณะอัน
 ดีของชาติเรา; ไม่ควรยอมว่าชาติเรามีแต่
 เลวทรามเสียไม่ได้, แล้วและมุ่งคิดแต่ในทาง
 ที่จะหาประเพณีแบบแผนจากเมืองนอกมาดัดแปลง
 ของเก่าที่เรามีอยู่แล้ว. บุคคลที่ไม่มีความคิด

หรืออุปนิสัยของตัวเอง, คอยแต่เอาอย่างผู้
 อื่นเรื่อยไปทุกท่า, เป็นผู้ที่ไร้คุณสมบัตินั้น; และ
 ถึงหากจะบริบูรณ์ด้วยรูปสมบัติและ โภคสมบัติ
 ก็หาได้ด้วยความสรรเสริญของบัณฑิตไม่. ขอน
 ฉันทะ, ชาติที่ไร้ประเพณีแบบแผนอันใช้คือนอง
 มาแต่โบราณ, อันทำให้ชนภายนอกสังเกตเห็น
 และรู้จักได้ว่าเป็นชาติหนึ่งต่างหาก, ก็ย่อม
 จะถูกโลกกดกและถูกเขาเหยียดหยันฉนนั้น. ฉน
 เราขอตั้งเตือนนักเขียนทั้งหลายให้รำพึงว่า
 อนาคตของชาติไทย อยู่ในมือของพวกเจ้าทั้ง
 หลายส่วนหนึ่ง, เพราะผู้ที่ทำนุบำรุงเมืองไทย

และชาติไทยอยู่ในเวลานี้ นับวันนับแต่จะชรา
 ลงทุกที, โกลความตายเข้าไปทุกที, ต้อง
 หวังอยู่ในพวกเจ้า ผู้ที่จะได้เข้ามาช่วยส่งเสริม
 เพิ่มกำลังชนอีกในอนาคตกาล. เราขอเคื่อน
 เจ้าทั้งหลายควยถ้อยคำซึ่งเราได้แต่งไว้, เป็น
 คำพูดของพระร่วงในละคอนพูดเรื่อง “พระร่วง”,
 เป็นคำกลอนดังต่อไปนี้:

๑ คนใดใครผู้ฉลาด
 หมายมาดทำลายให้เรววิ
 กิยแยกให้แตกสามัคคี
 เช่นกษัตริย์ฉงฉววงศ์โยธาณ

และชาติไทยอยู่ในเวลานี้ นับวันนับแต่จะชว
 ลงทุกที, โกล่ความตายเข้าไปทุกที, ต้อง
 หวังอยู่ในพวกเจ้า ผู้ที่จะได้ เขามา ช่วยส่งเสริม
 เพิ่มกำลังชนอีกในอนาคตกาล. เราขอเตือน
 เจ้าทั้งหลายด้วยถ้อยคำซึ่งเราได้แต่งไว้, เป็น
 คำพูดของพระร่วงในละครนอกเรื่อง “พระร่วง”,
 เป็นคำกลอนคงต่อไปนี้:

๑ คณโตศัพท์ผู้ฉลาด
 หมายมาดทำลายให้เร็ววิ
 กฤษแยกให้แตกสามัคคี
 เช่นกษัตริ์ ลจฉววงศ์โบราณ

มายุทธแย้งก็จะประลาคไย
 ขอแต่เพียงไทยเราอย่าผลาญญาติ
 ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
 ไทยอย่ามุ่งร้ายทำลายไทย
 จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
 ให้นานาภาษาเขานิยม
 ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
 ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง
 ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลก
 ช่วยกันเต็มใจใฝ่ผลคุณ
 บำรุงทั้งชาติศาสนา

ให้ขยันขันสู้กันฟ้า
 วัฒนาเกิดไทยไชโย !

ภ.บ.

พระที่นั่งบรมพิมาน,

ในพระบรมมหาราชวัง, กรุงเทพฯ

วันที่ ๓๐ มิถุนายน, พ.ศ. ๒๔๖๘